

La jarreta de mel Lo guiso Lo cànter foradat

Il·lustracions de Muntsa Cabetas

COMARCA DEL
matarranya

COMARCA DEL

matarraya

La jarreta de mel

Lo guiso

Lo cànter foradat

Il·lustracions de Muntsa Cabetas

COMARCA DEL

matarranya

Vall-de-roures / Valderrobres, 2021

Contes tradicionals del Matarranya.

La jarreta de mel: Ander Antolí Bel i Marisa Bel. Conte guanyador del segon premi de la categoria 3r-4t del concurs de contes 'Qüento va, qüento vingue' 2020.

Lo guiso: Julieta Cebrián Campo i Pere Guarc. Conte guanyador del primer premi de la categoria 5é-6é del concurs de contes 'Qüento va, qüento vingue' 2020.

Lo cànter foradat: Atxer Garrido Ondiviela i Ana Omella. Conte guanyador del primer premi de la categoria 3r-4t del concurs de contes 'Qüento va, qüento vingue' 2020

© Muntsa Cabetas Samper, 2021, per les il·lustracions.

© Comarca del Matarraña / Matarranya, 2021, per l'edició.
Av. Cortes de Aragón, 17-19, 44580 Valderrobres, Teruel.
www.comarcamatarranya.es

Disseny i producció gràfica: Terès & Antolín s.c. www.teresantolin.com

Dipòsit Legal: TE-151-2021

ISBN:

La jarreta de mel

Ere una família molt pobreta, molt pobreta.
Lo pare no es trobave molt bé i el seu fill,
en ves d'anar a l'escola li ajudave a treballar.

Un dia li van dir que havie d'anar a
vendre una jarreta de mel perquè
necessitaven los diners.

Pel camí va vore uns xiquets que se'n burlaven d'un agüelet que demanae ajuda i un trosset de pa. Quan l'agüelet va vore al xiquet li va dir si li podia donar una culleradeta de mel perquè fee molt que no minjave, i ell li va contestar:

-Li donaré tota la jarreta per a què en tingue per a més dies.

Al cap d'uns dies, van tornar a passar per allí els xiquets que se'n burlaven de l'agüelet i van vore un home vestit de blanc que els va cridar i els va dir:

-Veniu xiquets, veniu, que tos donaré un prèmit!
N'hi ha tres portes: una blanca, una roja i una negra.
Trieu-ne una.

Van triar la porta roja. Obrin i baixen
per unes escales i van vore diables i foc.

Los xiquets ploraen perquè
tenien temor i se'n
volien anar a casa.

Allavores se'ls va presentar l'agüelet i els va dir que com havien segut tan roïns, necessitaen una lliçó per a què mai se'n burlaren de ningú.

Quan van passar uns dies, va passar el xiquet de la jarreta de mel trist.

L'home de blanc li va preguntar:

-Què et passe?

l el xiquet li va contestar:

-Que mon pare s'ha posat dolent i no tenim perretes per a comprar medicines.

I L'home li va dir:

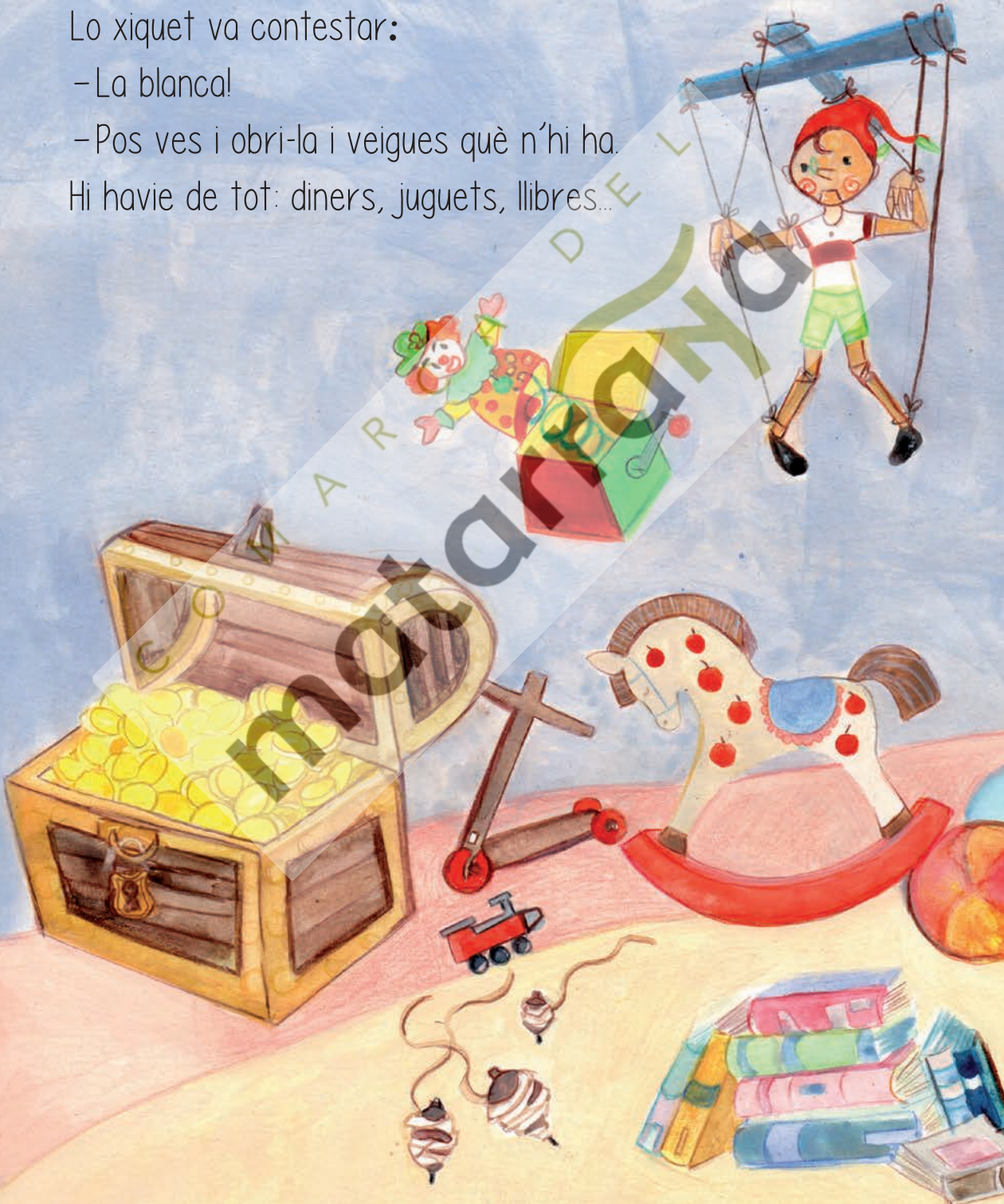
-No et preocupos. Mira, allà n'hi ha tres portes, quin color vols?

Lo xiquet va contestar:

-La blanca!

-Pos ves i obri-la i veigues què n'hi ha.

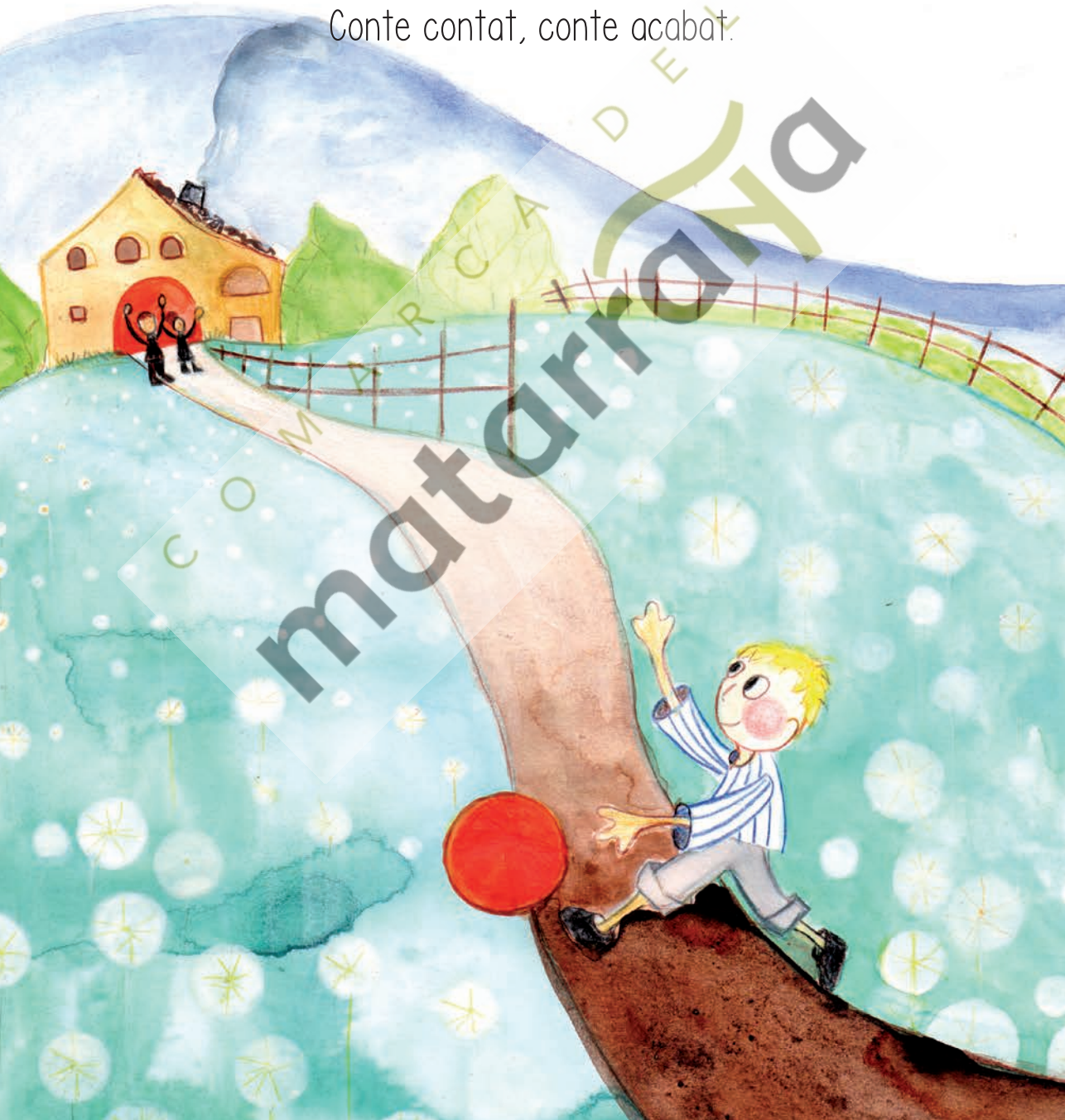
Hi havia de tot: diners, juguets, llibres...

De repent, l'home de blanc se convertix en l'agüelet i li va dir:
-Com em vas donar la jarreta de mel i em vas ajudar, vaig vore que eres un xiquet molt bo. Aquí tens el teu prèmit.
Ves a casa que ton pare ja s'ha curat i t'estan esperant!

Fes el bé, sense mirar lo que ve.

Conte contat, conte acabat.

Lo guiso

Fa molt temps, estave un home treballant a l'hort i allavores la dona li diu al fill:

- Ves, i porta-li la tenalla esta en lo guiso al pare que estarà molt cansat.

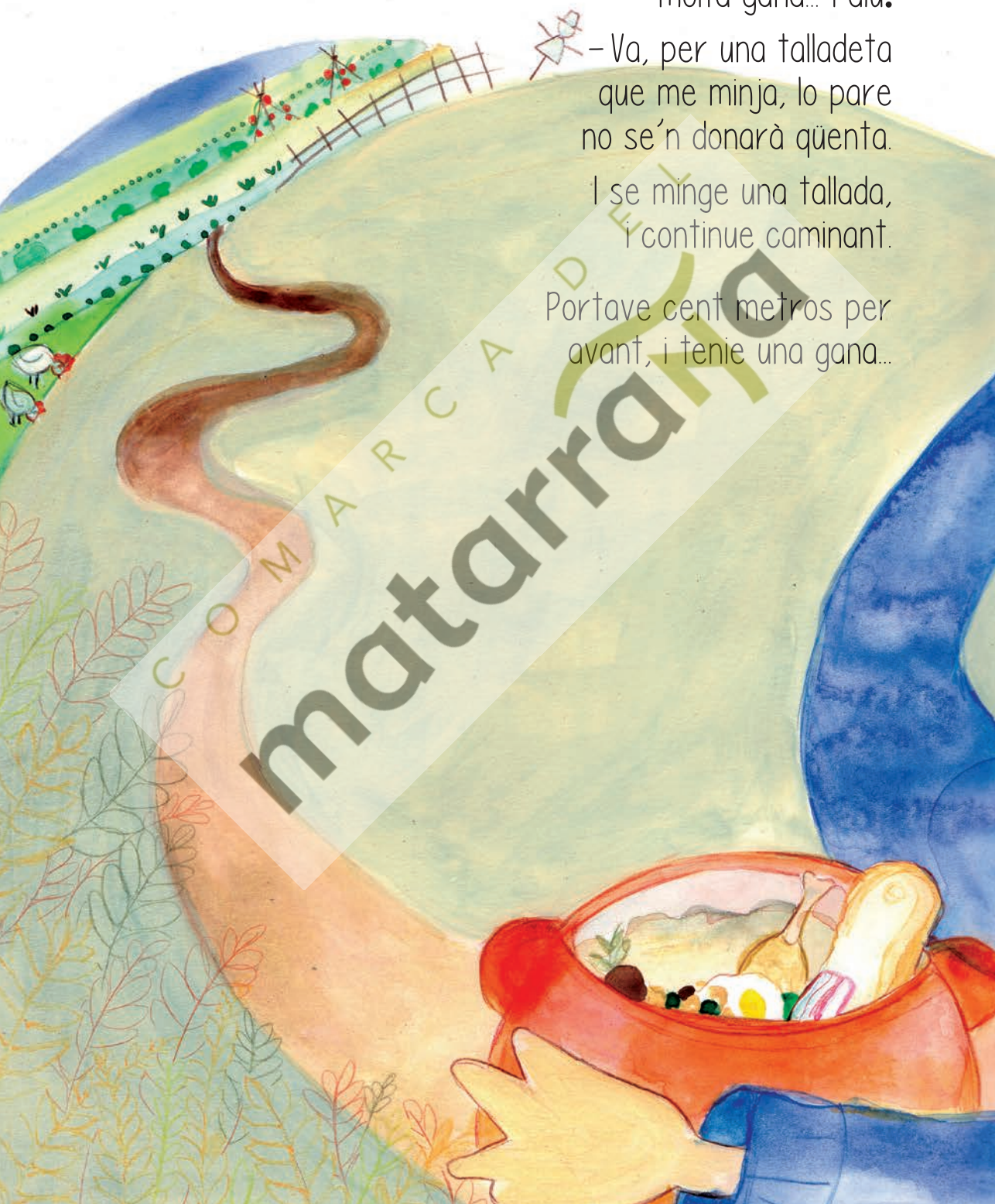

Total, que el sagal se'n
va pel camí i tenie
molta gana... I diu:

-Va, per una talladeta
que me minja, lo pare
no se'n donarà quenta.

I se minge una tallada,
i continue caminant.

Portave cent metros per
avant, i tenie una gana...

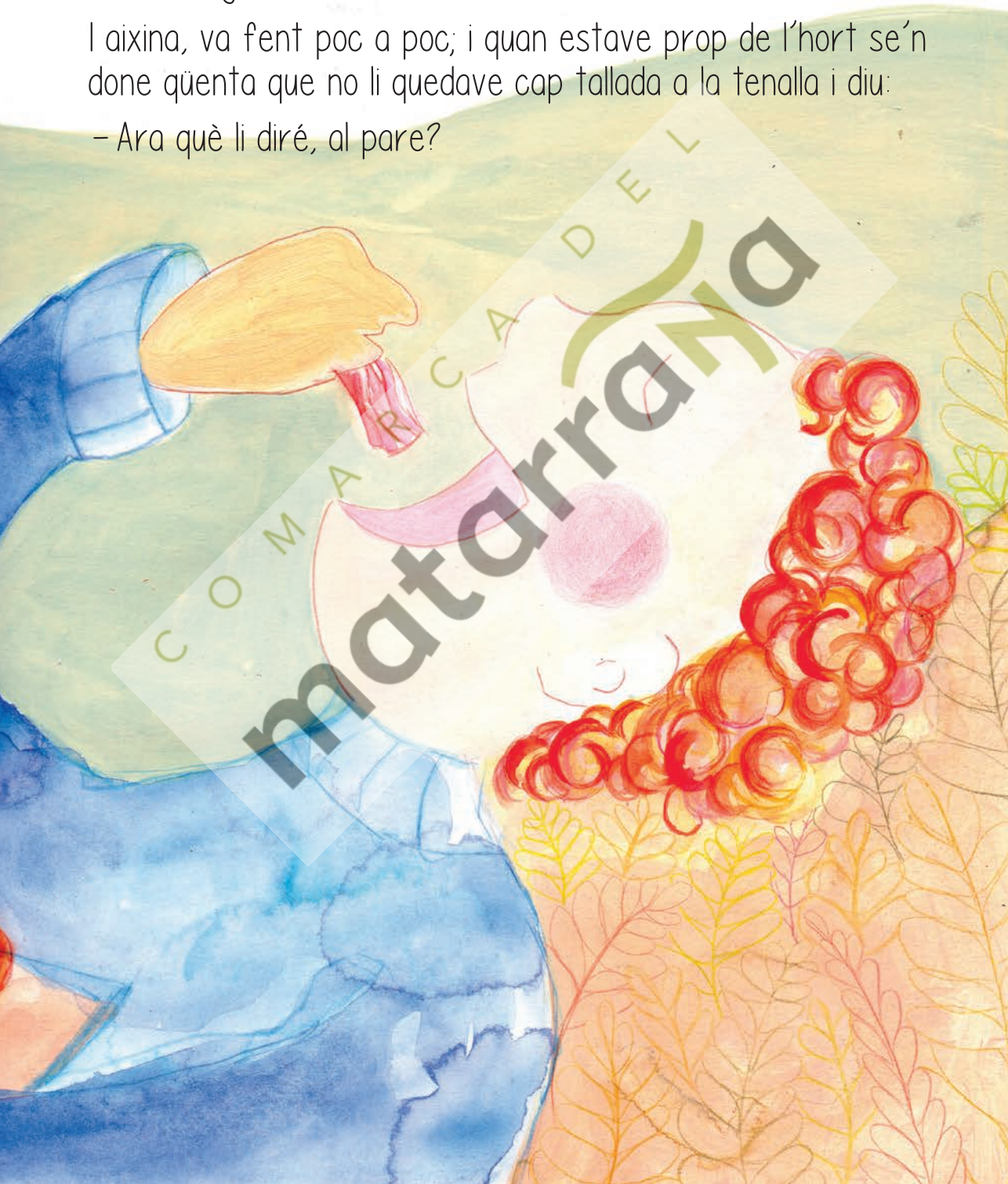
I diu:

-Pos me minjo un altra talladeta que el pare no ho notarà.

I se'n minge un altra.

I aixina, va fent poc a poc; i quan estave prop de l'hort se'n done qüenta que no li quedave cap tallada a la tenalla i diu:

- Ara què li diré, al pare?

Total que arribe a l'hort, i diu:
-Pare, aquí teniu la tenalleta.

I son pare diu:
-Pero si no n'hi ha
cap, de tallada aquí!

I diu lo fill:

-És que, ja vorà, m'ha caigut
la tenalla allí detràs, i sol he
pogut arreplegar el caldo...

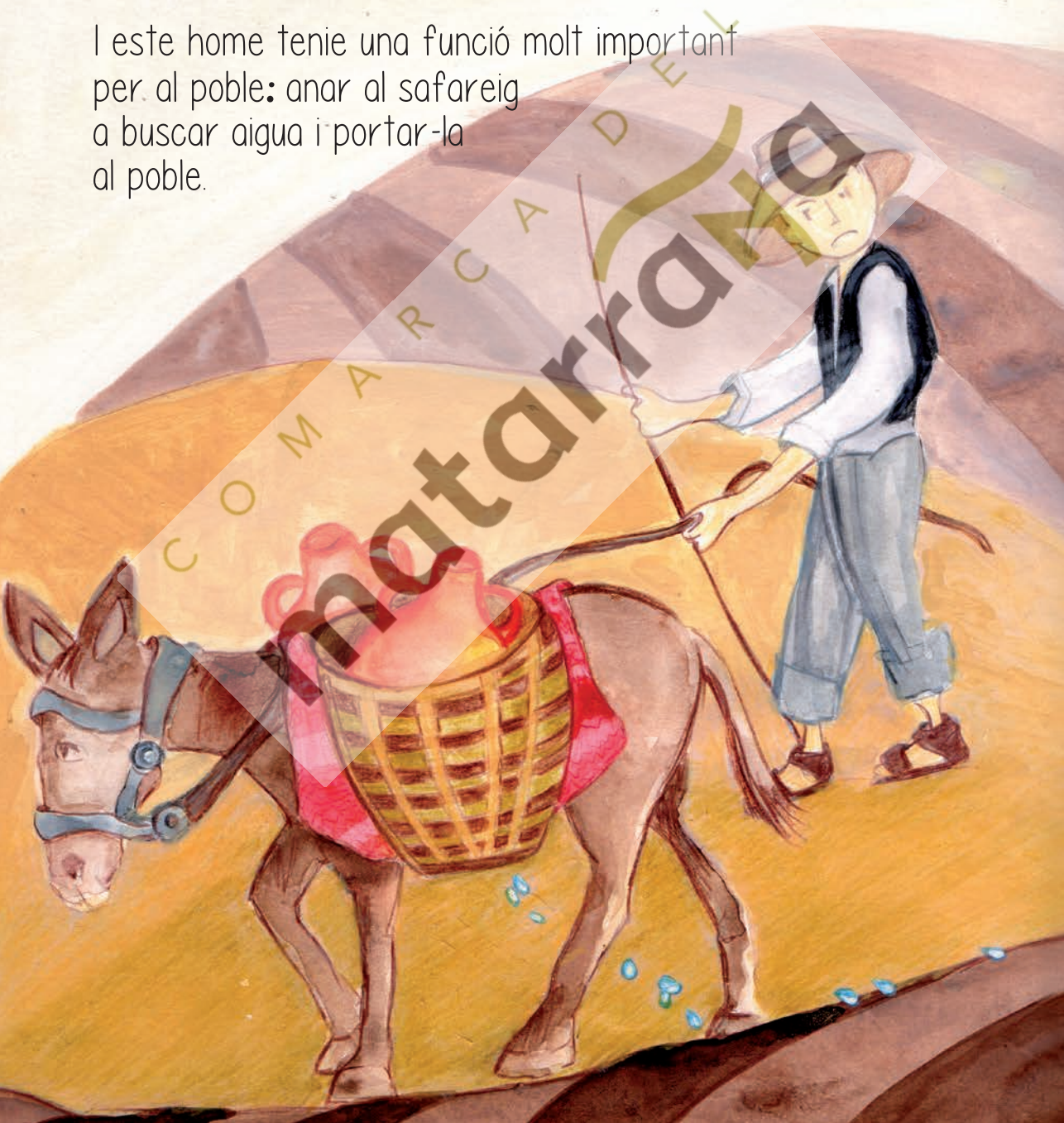
Catacric, catacric
Este quènto ja està dit.

Lo cànter foradat

A un poble n'hi havia un home que tenia un matxo en dos cistelles, i dins d'elles hi va posar dos cànters. Dos cànters que s'havien comprat lo mateix dia, a la mateixa hora i al mateix lloc.

I este home tenia una funció molt important per al poble: anar al safareig a buscar aigua i portar-la al poble.

Quan li van donar el matxo amb les dos cistelles i els dos cànTERS, los va mirar i va dir:

–Uiiii! Este cànTER està badat i l'altre no, i ara no els podem tornar.

L'home estave molt enfadat, perque ell fee viatges i el cànTER que estave bé, arribave ple, però el que estave badat, arribave mig buit i l'home havie de fer el doble de viatges per culpa seua.

L'home parlave als cànthers i només li die coses boniques al que no estave badat. En canvi, al que estave bada, només es queixave i el fee responsable d'haver de fer el doble de treball i perdre molt temps. I així passave els dies.

Però un dia, *después* de carregar aigua i pujar cap al poble, es va donar qüenta que a un costat del camí havien crescut un munt de flors, i que a l'altra banda no hi havia cap flor. Allavors va veure que el costat on havien crescut totes les flors era a on estava el cànter badat.

L'home es va quedar pensatiu i va dir:

-Pos em penso que totes estes bades que té este cànter no són tan dolentes, perquè gràcies a les gotes d'aigua que va perdent i va banyant la terra, fa que el camí que faig cada dia estigue preciós.

I des d'aquell dia, l'home va deixar de queixar-se i apreciar lo *majo* que estave lo camí.

COMARCA DEL

matarraya

En esta edició recollim los contes guanyadors del V Concurs de contes tradicionals 'Quènto va, quènto vingue' que celebra anualment la Comarca del Matarraña/Matarranya entre els xiquets de les escoles del Matarranya.

Des de la comarca del Matarraña/Matarranya volem contribuir a que els nostres xiquets tornin a escoltar les històries que durant generacions s'han transmès de pares a fills i de iaïos a nets.

